

Я ПАМ'ЯТАЮ, як у перші дні та місяці розрухи мого шлюбу хотіла, щоб мені ввели анестезію, як під час операції. Чому анестезіологів викликають лише тоді, коли тобі роблять хірургічний розріз? Адже, коли тебе емоційно розривають, болить не менше.

Потрясіння, розбите серце та крах стосунків вплинули на всі рівні мого життя. Нічого не залишилося недоторканим чи непошкодженим. І я відчувала сувору реальність кожного дня. Щоранку я прокидалася — і з'являлися все нові й нові руйнування. Моїм дітям було важко. Моє здоров'я підводило. Мої фінанси були в жахливому стані. Я отримувала листи від адвокатів, хоч ніколи не думала, що вони взагалі мені знадобляться. А щовечора єдиним способом заснути було брехати самій собі, що завтра буде краще.

Дні перетворилися на місяці. Місяці перетворилися на роки. І поволі я перетворилася на когось, кого більше не впізнавала. Мій сильний, але зазвичай безтурботний дух став незрозумілою сумішшю тривоги, нападів паніки та сліпучого болю, настільки сильного, що я думала, що ніколи вже не почуватимуся здоровою і не відновлю відчуття нормального життя. І оскільки я пройшла через стільки всього, що було так важко досягнути, темрява почала затмарювати мій світогляд, який раніше був таким оптимістичним.

Стосунки зводилися до спроб керувати тим, чого я в них боялася, замість того, щоб насолоджуватися тим, що я в них

любила. Сміх здавався фальшивим. Радість видавалася нещирою. А недосконалість людей були схожі на неонові вогні, які кричали, що вони — лише ще одна дуже ризикована можливість для мене знову зазнати болю. Щоденні проблемами здавалися найгіршим сценарієм розвитку подій. Невеликі загострення — емоційним хаосом. І великі, і малі втрати були схожі на смертельний вирок.

У мені з'явилася важкість, яку я не могла пояснити чи точно визначити. Я не впевнена, як правильно її описати, можу лише сказати, що в різні дні вона підкрадалася в різних образах, які, здавалося, тримали мене разом і водночас розривали мене на частини.

Цинізм переодягнувся в охоронця, змушуючи мене повірити, що якби я сподівалася на менше, це захистило б мене й запобігло б більшому болю. Але насправді це був замаскований злодій, який мав на меті вкрати кожен частинку близькості між мною та тими, кого я люблю. І, що ще гірше, — справжню близькість між мною та Богом.

Гіркота маскувалася під суддю Верховного суду, змушуючи мене повірити, що я маю надійно зберігати докази проти всіх тих, хто завдав мені болю, щоб я могла викласти свою бездоганну обвинувальну заяву й почути, як їх визнають «винними». Однак насправді це був тяжкий вирок ізоляції, щоб позбавити мою душу життєдайних стосунків.

Образа прикривалася прапором зі словом «виправдання», змушуючи мене повірити, що єдиний спосіб звільнитися від мого болю — зробити так, щоб тим, хто його завдав, було так само боляче, як і мені. Але насправді це була замаскована пастка, яка гострими зубами впивалася в мене

все глибше й глибше, катуючи мене і, що ще гірше, не даючи можливості рухатися вперед.

Зволікання прокралося, наче працівник кінотеатру, пропонуючи попкорн і зручне крісло, зроблене з мого смутку й печалі, змушуючи мене повірити, що це просто чудово — сидіти там, прокручуючи старі фільми про те, що трапилося, знову й знову. І що, роблячи це, я одного дня зрозумію, чому все це сталося. Однак насправді я була в камері тортур, де ці спогади на повторі лише посилювали біль, але ніколи не давали відповідей, на які я сподівалася.

І насамкінець *проблеми довіри* маскувалися під приватних детективів, які виконують таємні місії, змушуючи мене повірити, що вони допоможуть мені зловити всіх, хто хотів завдати мені болю, і доведуть, що ніхто не був по-справжньому чесним. Насправді проблеми довіри були отруйним газом, який замість того, щоб тримати мене якнайдалі від тих, кому не варто довіряти, душив життя кожного, хто наближався до мене.

Це були солдати непростення, які вели війну проти мене.

Солдати непростення ведуть зараз війну проти кожної скривдженої людини.

Я — душа, якій подобається концепція прощення... якраз до того моменту, поки я не стаю зраненою душею, що не здатна на прощення.

Тому, мабуть, дивно, що слова цієї книжки написала я. Але, якби це було для мене легко, якби я не змагалася з прощенням, я не впевнена, що книжка була б написана з таким трепетом, на який заслуговує таке послання.

Якщо залишатися наодинці з глибокою-глибокою раною, прощення може здатися образливим, неможливим і одним

із найшвидших способів посилити несправедливість кривди. Я благаю про справедливість. Я хочу благословення для тих, хто дотримується правил життя й любови. Я хочу покарання для тих, хто їх порушує.

Хіба я багато прошу?

І це саме те місце, де я люблю зупинитися, зосередитися, заиклитися на чужих помилках і зібрати довкола себе одnodумців, які й надалі допомагатимуть мені виправдовувати мою відмову рухатися вперед.

Це нагадує мені одну ситуацію з університетських часів, коли я залишилася на стоянці, замість відпочинку на красивому пляжі, лише щоб довести свою правоту. Дорогою ми з друзями трохи посперечалися. Коли ми дісталися місця призначення, вони всі вийшли з машини, проскочили через вхід і чудово провели час: грали у веселі ігри на пляжі, стрибали в освіжних прохолодних хвилях, влаштували пікнік та створили разом неймовірні спогади. Увесь цей час я крокувала стоянкою, затято, в жахливу спеку, дозволяючи своєму гніву посилюватися з кожною годиною.

Мені сподобалася ідея провчити своїх друзів, влаштувавши цей сольний протест.

Але, зрештою, він зачепив лише мене. Я єдина все пропустила. Я єдина залишилася голодною. Я єдина, про чий неправильні дії говорили того дня. Я єдина мовчки їхала додому, знаючи, що ніхто, крім мене, не був покараний за мій вибір.

Того дня солдати непростення кричали та вигукували про свою перемогу. А я була просто ще однією самотньою душею, яка плакала перед сном, почувачись приниженою та переможеною. Єдиний спогад, який у мене залишився про той день, — моє кисле обличчя.

Це був безглуздий день із досить несуттєвою суперечкою, яка вибила мене з колії. Не зрозумій неправильно, я абсолютно визнаю, що більша частина болю, через яку ми з тобою пройшли, набагато серйозніша, складніша та руйнівніша, ніж той день на пляжі. Але ця стоянка є такою гарною візуалізацією того, що робить із нами втримування образ і куди нас завжди будуть вести жорстокі солдати нещасття: до ізоляції... до емоційної темряви розірваних стосунків... до духовної темряви з нагромадженою ганьбою... і до затьмареного світогляду, через який ми не можемо побачити красу, що чекає відразу за стоянкою.

Що, якби я змогла звільнитися від образи та рухатися вперед того дня на пляжі? Що, якби я могла зробити це зараз?

Здатність знову бачити прекрасне — це те, чого я хочу для тебе і для себе. Прощення — це зброя. Наш вибір рухатися вперед — поле битви. Рух уперед — це шлях. Звільнення від цього важкого почуття — це винагорода. Відновлення можливості довіри та близькості — солодка перемога. І впевнена хода з Господом від рани до зцілення — це свобода, яка чекає на нас.

Саме цим є ця книжка — шляхом, на якому ти відкриєш нові, здорові та корисні способи впоратися зі своїм болем.

Тепер дозволь мені запевнити тебе, чим не є ця книжка.

Це не послання, яке знецінює те, через що ти пройшла, чи применшує страждання, через які ти виплакала мільйони сліз. Це не послання, яке виправдовує те, що з тобою жорстоко поводитися чи покинули, чи неправильно вчиняли, незалежно від того, як це перекручують чи представляють інші. Це не послання, яке відмовляється визнати, наскільки

сильними є почуття та наскільки безсилою ти можеш почуватися, коли тебе затоплює біль, тригерять спогади, ігнорують ті, хто мав тебе любити, або відкидають ті, хто мав би про тебе піклуватися.

Це не послання, яке вимагає від тебе виправдовувати найжорстокіші та найжахливіші злочини, скоєні проти тебе або тих, кого ти любиш.

Воно також не буде кивати в бік прощення, вимагаючи налагодити всі стосунки з усіма людьми — іноді це неможливо й небезпечно. Фактично, на цих сторінках ми спробуємо розплутати помилково змішані ідеї прощення та примирення.

І це точно не те послання, яке тобі будуть проповідувати, тицяючи пальцями та звинувачуючи. Я й сама не приймаю таких послань, тому напевне не писатиму щось подібне. Але хоча ця книжка пропонуватиме тонни благодаті, вона живиться Божою правдою. Зрештою, благодать дає нам упевненість, що вона достатньо безпечна, щоб пом'якшити наші налякані серця, а правда визволить нас (пор. Йо. 8, 32). Благодать і правда нерозривно пов'язані у Писанні (пор. Йо. 1, 14.17). Якби я запропонувала тобі лише благодать, то позбавила б тебе того, що справді потрібно для зцілення. Хоча правду іноді важко почути, Бог дає її нам, тому що Він знає, чого справді потребують наші серця та душі. Саме Його правда визволяє нас.

Прощення можливе, але воно не завжди відчуватиметься можливим.

Прощення часто здається однією з найбожевільніших настанов від Господа.

Це слово — як двосічний меч, чи не так?

Важко його дати. Приємно його отримати. Але коли ми отримуємо його задарма від Господа й відмовляємося давати іншим, у нашій душі починає утворюватися щось важке.

Це тягар прощення, якому ми не дозволили пройти крізь себе. У моєму випадку так сталося в основному через те, що я неправильно зрозуміла дещо неймовірно про прощення.

Прощення — це не щось важке, що ми можемо зробити чи не зробити. Прощення — це те, що важко здобувається і в чому ми маємо змогу взяти участь. Наша участь у прощенні — це не відчай, через який нам доводиться пробиватися, скрегочучи зубами й стискаючи кулаки. Це не придушення роздратування та боротьба з обуренням. Це не наступати собі на горло всупереч усім нашим аргументам, щоб залишатися розгніваними, скривдженими та обуреними тим, що вони зробили.

Так я думала колись.

Але коли я помилково вважаю, що прощення залежить від усіх моїх зусиль, твердості духу, удаваної зрілості, керованого спротиву та ніжних почуттів, які в один момент здаються реальними, а вже в наступний — фальшивими, я ніколи не зможу прощати так, як прощає мені Ісус.

Натомість моя здатність прощати іншим залежить від цього: вона спирається на те, що Ісус уже зробив, дозволяючи Його благодаті *для мене* вільно протікати *крізь мене* (пор. Еф. 4, 7).

Прощення не є актом моєї рішучості. Прощення стає можливим лише завдяки моїй співпраці.

Співпраця — це те, чого мені не вистачає.

Бог знав, що ми не можемо зробити це самі. Він добре знав це, з тієї самої миті, коли хрускіт забороненого плоду

Прощення не є актом моєї рішучості. Прощення стає можливим лише завдяки моїй співпраці.

став першим звуком гріха. А потім почулося шипіння ворожих звинувачень і стукіт кроків наляканих чоловіка та жінки. Адам і Єва втекли в темряву, коли провина та сором відлунювали відгомоном, який ми й досі чуємо з наших вуст. Потім вони сховалися.

Щойно гріх став їхнім вибором, покров темряви став їхнім вподобанням.

І, будь ласка, будь терплячою, поки я набираю наступні слова. Я втікаю й ховаюся в темряві не тільки тоді, коли роблю щось не так, а й тоді, коли роблю щось зовсім протилежне тому, що маю робити у відповідь на те, що хтось згрішив проти мене, скривдив мене, завдав мені болю чи навіть просто спричинив незручності. Моїм першим бажанням у більшості випадків не є бажання благословляти цих людей. Або бути терплячою з ними. Або поводитися так, як описано в 12 главі Послання до римлян, і пригостити їх *Happy Meal* та шоколадним молочним коктейлем.

Зовсім ні.

Моїм першим бажанням є зробити саме те, що зробили мені вони. Я дозволяю моїм аргументам на користь відплати захопити мене, і я переконана, що завдаю цим людям болю так само, як вони мені. І коли гріх стає моїм вибором,